

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

STANOVISKA

Disciplinární řízení před mandátovým a imunitním výborem pro přestupky poslanců spáchané nepřístojným chováním na půdě Parlamentu

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu
na vydání zákona, kterým se mění zákon
č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké
sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, a zákon
č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a
řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů
(sněmovní tisk 1189), s právem EU

Informační podklad č. 1189

duben 2021

autor: Marta Krausová, Jindřiška Syllová

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: STANOVISKA
Název: Disciplinární řízení před mandátovým a imunitním výborem pro přestupky poslanců spáchané nepřístojným chováním na půdě Parlamentu	Typ řady: online
Autor: Krausová, M., Syllová, J.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=4
Číslo: Stanovisko č. 1189	První vydání řady: říjen 1998
Datum: duben 2021	Frekvence vydání řady: nepravidelná
	Zaměření: stanoviska kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU
	Jazyk: CZ
Klíčová slova: jednací řád; indemnita; přestupkové řízení	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

**Oddělení
všeobecných
studií**

STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	

**Oddělení pro
evropské
záležitosti**

STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
---	--	---	--	---

**Oddělení
komunikace
a vzdělávání**

INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů
---	---	--	---	---

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 1189), s právem EU

Úvod:

Cílem návrhu zákona je novelizace zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**jednací řád**“ nebo „**JŘ**“) a zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, a to takovým způsobem, že do jednacího řádu (§ 14 JŘ) vkládá nové disciplinární řízení před mandátovým a imunitním výborem, které bude zahájeno v případě, že poslanec svým nepřístojným chováním na půdě Parlamentu spáchá přestupek. V současné době, pokud poslanec spáchá jakýkoli přestupek, je přestupek projednán ve standardním řízení o přestupcích obecnými správními orgány příslušnými k vedení přestupkového řízení. V případě, že o to poslanec požádá příslušný orgán, projednává jeho přestupek po postoupení věci příslušným orgánem mandátový a imunitní výbor Poslanecké sněmovny v disciplinárním řízení (§ 13 odst. 3 JŘ). **Navrhovaná úprava ve své podstatě vymezuje kategorii přestupků poslanců, spočívajících v nepřístojném chování na půdě Parlamentu, které budou bez dalšího projednávány mandátovým a imunitním výborem a vyňaty z pravomoci správních orgánů.** Tyto přestupky by tedy byly projednávány obdobně jako urážka osoby zúčastněné na jednání Sněmovny poslancem podle § 13 odst. 2 JŘ a podléhaly by přímo pravomoci Sněmovny.

Za takovéto přestupky návrh zákona zavádí sankci pokuty ve výši až jednoho měsíčního platu a paušálních náhrad. Návrh také nově upravuje, že pokuty uložené mandátovým a imunitním výborem v disciplinárním řízení je možné vymáhat v rámci výkonu rozhodnutí ve správním řízení.

Slučitelnost s právem EU

Návrh na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 1189), se věcně týká problematiky, kterou právo EU přímo neupravuje.

Závěr:

Návrh zákona není v rozporu s předpisy EU.

Nad rámec posouzení slučitelnosti návrhu zákona s právem EU si dovoluujeme upozornit, že se návrh týká tzv. hmotně právní imunity poslanců (indemnity) spočívající v tom, že poslanec není trestně odpovědný za projevy učiněné na půdě Parlamentu. Takové projevy jsou beztrestné a poslanec podléhá jen pravomoci komory, jíž je členem (čl. 27 odst. 2 Ústavy ČR).¹ To samé platí i pro přestupky, které poslanec spáchá projevem (ústní, písemný, gesto) v Parlamentu. Z těchto přestupků je v současné době sankcionovatelná pouze urážka podle § 13 odst. 2 JŘ. Ostatní přestupky, které nespočívají v projevu člena Parlamentu, jsou stíhatelné a sankcionovatelné i nyní (viz výše, § 13 odst. 3 JŘ). Návrh zákona cílí na rozšíření škály přestupků, které projednává výlučně mandátový a imunitní výbor s tím, že se může jednat jak o přestupky spočívající v projevu – tedy

¹Čl. 27 odst. 2 Ústavy ČR:

„(2) Za projevy učiněné v Poslanecké sněmovně nebo Senátu nebo v jejich orgánech nelze poslance nebo senátora trestně stíhat. Poslanec nebo senátor podléhá jen disciplinární pravomoci komory, jejímž je členem.“

kryté indemnitou, tak o ostatní přestupky poslanců, přičemž jejich společným zastřešujícím znakem bude „nepřístojné chování na půdě Parlamentu.“ Takový záměr je legitimní a nevybočuje z indemnity, tak jak je vymezena v Ústavě ČR.

Termín „nepřístojné chování“ jako způsob provedení (jakéhokoli) přestupku poslance, který bude nově projednáván Sněmovnou, však podle našeho názoru může přinášet aplikační problémy.

Z dosavadního použití termínu „nepřístojné chování“ v českém právním řádu plyne,² že právní řád používá tento pojem pro popis vadného chování, určitého vybočení z obvyklých mezí slušnosti, které v daném kontextu představuje přestoupení zákona, nikoliv však způsob provedení přestupku – součást skutkové podstaty přestupku. Přestupkové skutkové podstaty jsou v současné době, po komplexní novelizaci přestupkového práva z r. 2016, rozmístěny v řadě předpisů, nejde tedy jen o zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, v platném znění; pro zvýšení právní jistoty by bylo vhodné prozkoumat přestupkové právo a vyhledat skutkové podstaty, které by se daly jako „nepřístojné chování“ klasifikovat.³ Podle současného návrhu dle našeho právního názoru není jasné, který konkrétní přestupek je nepřístojným chováním možno spáchat. Je třeba rovněž konstatovat, že vysvětlení nepřístojného chování v důvodové zprávě k návrhu zákona nemá závazné účinky.⁴ Podstatně jednodušší pro aplikaci by tak bylo postihovat přímo „nepřístojné chování“, nikoliv přestupek spáchaný nepřístojným chováním.

Tento informační podklad je zpracován k uvedenému číslu sněmovního tisku a nereflextuje eventuální pozdější pozměňovací návrhy.

Materiál byl Parlamentním institutem zpracován na základě usnesení organizačního výboru Poslanecké sněmovny č. 168, II. volební období.

---

² Např. § 63 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád nebo § 14 odst. 1 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím.

³ V úvahu přichází například přestupky podle zákona č. 250/2016 Sb., o některých přestupcích: § 3 Přestupky na úseku všeobecné vnitřní správy; § 7 Přestupky proti občanskému soužití nebo podle zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů (§ 61).

⁴ Důvodová zpráva uvádí „jednání neslušné, urážlivé nebo dehonestující, nebo ohrožující, obtěžující či jinak omezující nerušený bezpečný výkon mandátu jednotlivých poslanců nebo činnosti zákonodárného orgánu jako celku“.